



# Εργαλείο Πιλοτικού Σχεδιασμού

Ατομική αξιολόγηση – μία πύλη προς την  
παιδοκεντρική δικαιοσύνη



Working together  
for children in criminal  
proceedings

Δεκέμβριος 2021



Terre des hommes  
Helping children worldwide.



Το FOCUS συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)

#### **Αποποίηση ευθυνών**

Το περιεχόμενο αντικατοπτρίζει τις απόψεις του συγγραφέα μόνο και αποτελεί αποκλειστική του/της ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τη χρήση που ενδεχομένως γίνει στις πληροφορίες που περ



## Ευχαριστίες

Το Εργαλείο Πιλοτικού Σχεδιασμού έχει αναπτυχθεί ως μέρος του έργου FOCUS και αποτελεί τμήμα ενός συνόλου **εργαλείων και πόρων του FOCUS**. Τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων αντιπροσωπεύουν μια σύνοψη των ισχυόντων προτύπων για την ατομική αξιολόγηση των περιστάσεων και των αναγκών των παιδιών σε ποινικές διαδικασίες.

Η Silvia Randazzo, Ειδική για την Παιδική Δικαιοσύνη, ανέλαβε ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη αυτού του Πιλοτικού Εργαλείου Σχεδιασμού FOCUS, ενώ έλαβαν πολύτιμες πληροφορίες από τους ειδικούς του FOCUS Rebecca O' Donnell (Child Circle), Annemieke Wolthuis, ερευνήτρια, διαμεσολαβήτρια και εκπαιδεύτρια, Mariama Diallo, Περιφερειακή Υπεύθυνη Προγράμματος Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη, Περιφερειακή Γραφείο Terre des hommes για την Ευρώπη και Orinda Gjoni, Περιφερειακή Συντονίστρια Έργου FOCUS



## Σχετικά με το πρόγραμμα FOCUS

Το FOCUS<sup>1</sup>, ένα συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόγραμμα (2020 - 2022), επικεντρώθηκε στην προώθηση και υποστήριξη της εφαρμογής των νομικών υποχρεώσεων της ΕΕ **για τη διενέργεια ατομικών αξιολογήσεων των αναγκών και των συνθηκών των παιδιών** που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες, είτε ως θύματα, είτε ως ύποπτοι, είτε ως κατηγορούμενοι. Οι υποχρεώσεις αυτές ορίζονται σε τρεις οδηγίες της ΕΕ σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών<sup>2</sup>, τα δικαιώματα των θυμάτων<sup>3</sup> και τις δικονομικές εγγυήσεις<sup>4</sup> αντίστοιχα, όπως έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο και ενίοτε συμπληρωθεί από αυτό.

Απώτερος στόχος του έργου είναι να στηρίξει τη δικαιοσύνη με επίκεντρο το παιδί και να διασφαλίσει ότι τα παιδιά που έρχονται σε επαφή με το νόμο, ως θύματα και ως παραβάτες, λαμβάνουν εξατομικευμένη φροντίδα και έχουν πρόσβαση σε εξατομικευμένη υποστήριξη και απαντήσεις, μεταξύ άλλων μέσω διαδικασιών αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Οι εταίροι του FOCUS θεωρούν την εφαρμογή **μιας ισχυρής και πολυεπιστημονικής διαδικασίας ατομικής αξιολόγησης** ως μέσο για τη δικαιοσύνη με επίκεντρο το παιδί. Το FOCUS επεδίωξε ειδικότερα:

1. Να καταστήσει τις πρακτικές συστηματικής ατομικής αξιολόγησης πιο διαδεδομένες στις περιπτώσεις παιδιών που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες.
2. Να αναπτύξει τις γνώσεις, τις ικανότητες και τις δεξιότητες των επαγγελματιών της δικαιοσύνης των νέων σχετικά με τα πρότυπα, τα εργαλεία, τις διαδικασίες και τη διαδικασία κατά τη χρήση της πολυεπιστημονικής ατομικής αξιολόγησης με παιδιά που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες.
3. Να αναπτύξει τις γνώσεις και τις ικανότητες των παιδιών σχετικά με τα δικαιώματά τους στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης και να ενδυναμώσει τα παιδιά ώστε να γίνουν φορείς αλλαγής και να συνηγορήσουν για μια παιδοκεντρική δικαιοσύνη

Το έργο διευκόλυνε τη μάθηση μέσω της διεθνούς αμοιβαίας ανταλλαγής πρακτικών μεταξύ των πέντε χωρών-στόχων: Βουλγαρία, Ελλάδα, Σερβία, Ρουμανία και Κάτω Χώρες. Οι εταίροι του FOCUS εντόπισαν κενά μεταξύ θεωρίας και πρακτικής σχετικά με την εφαρμογή των πρακτικών ατομικής αξιολόγησης, κενά τα οποία αντιμετωπίστηκαν με την παροχή στους επαγγελματίες νέων, πρακτικών εργαλείων και πόρων για την εφαρμογή και τη συστηματοποίηση της διαδικασίας και της πρακτικής ατομικής αξιολόγησης στις χώρες τους.

Τα κύρια εργαλεία και οι πηγές του FOCUS που αναπτύχθηκαν είναι:

1. Τα Πρότυπα FOCUS: παρέχουν κατευθυντήριες αρχές για την πραγματοποίηση ατομικών αξιολογήσεων για τα παιδιά που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (εργαλείο)
2. Το Εργαλείο Αυτοαξιολόγησης των Προτύπων FOCUS: συνοδεύει τα Πρότυπα FOCUS και υποστηρίζει τους φορείς και τους επαγγελματίες στο να συλλογιστούν τον τρόπο με τον οποίο τα Πρότυπα εφαρμόζονται ή μπορούν να εφαρμοστούν καλύτερα στην πρακτική τους ή στα εθνικά τους συστήματα (εργαλείο).

<sup>1</sup> <https://tdh-europe.org/our-work/focus-on-my-needs-working-together-for-children-in-criminal-proceedings-/7144>

<sup>2</sup> EU Directive 2011/93 on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography.

<sup>3</sup> EU Directive 2012/29 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime.

<sup>4</sup> EU Directive 2016/800 on procedural safeguards for children who are suspects or accused persons in criminal proceedings.



3. Το Εργαλείο Χαρτογράφησης FOCUS: βοηθά τους φορείς να επανεξετάσουν την κατάσταση ανάπτυξης των επιμέρους διαδικασιών αξιολόγησης (εργαλείο)
4. Ο Πίνακας Αναφοράς FOCUS για την Πρόοδο βοηθά τους φορείς να προσδιορίσουν δράσεις για την επίτευξη βελτιώσεων (εργαλείο)
5. Το Εργαλείο Πιλοτικού Σχεδιασμού FOCUS: βοηθά τους ενδιαφερόμενους να σχεδιάσουν πιλοτικές δραστηριότητες για τη βελτίωση των ατομικών διαδικασιών αξιολόγησης (εργαλείο)
6. Η Περίληψη της Έρευνας FOCUS για την ατομική αξιολόγηση παιδιών στην Ευρώπη (πηγές)
7. Τα Διεθνή Πρότυπα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εφαρμόζονται στις πρακτικές ατομικής αξιολόγησης (πόροι)
8. Ερωτήσεις και Απαντήσεις ατομικής αξιολόγησης - μια δίοδος προς μια δικαιοσύνη με επίκεντρο το παιδί: βασικές έννοιες και συχνές ερωτήσεις (πηγές).
9. Το υλικό του FOCUS για την ανάπτυξη ικανοτήτων: το εγχειρίδιο κατάρτισης, η πλατφόρμα τεχνικής διεπαφής και η ενότητα ηλεκτρονικής εκμάθησης.



## Εισαγωγή

Αυτό το εργαλείο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί από επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες. Ο στόχος είναι να τους βοηθήσουμε να εντοπίσουν τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να λάβουν για την πιλοτική εφαρμογή ατομικών αξιολογήσεων με τα παιδιά στο περιβάλλον τους, αφού έχουν προσδιορίσει τους στόχους για πρόοδο, επομένως, να χρησιμοποιηθούν από κοινού με το Εργαλείο Χαρτογράφησης FOCUS για τον προσδιορισμό της κατάστασης ανάπτυξης της ατομικής αξιολόγησης διαδικασίες.

Το εργαλείο αυτό επίσης να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευτές όταν καθοδηγούν τους εκπαιδευόμενους/επαγγελματίες για το πώς να αναπτύξουν περαιτέρω ένα πιλοτικό έργο και πώς να συμμετέχουν ενεργά σε πιλοτικά έργα στις χώρες τους.



## Το εργαλείο προγραμματισμού πιλοτικής εφαρμογής

Όνομα έργου	<i>Το όνομα του έργου/ προγράμματος υπό το οποίο σχεδιάζονται οι ατομικές αξιολογήσεις των παιδιών σε ποινικές διαδικασίες</i>
Τοποθεσία/ες	
Διάρκεια πιλοτικής εφαρμογής	
Συντονισμός από	
Γενικός και ειδικός σκοπός	<i>Ποιοι πρέπει να είναι οι στόχοι για πρόοδο στη χώρα σας; (Να εξεταστεί τόσο για παιδιά θύματα όσο και για παιδιά υπόπτους και κατηγορούμενους)</i>
Ειδικά ζητήματα και προκλήσεις	<i>Τι ευκαιρίες/προκλήσεις υπάρχουν ως προς την πρόοδο τώρα; (π.χ. κουλτούρα, έλλειψη κατανόησης, έλλειψη διαδικασιών, έλλειψη πόρων κλπ.)</i>
Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις (Αναμενόμενα και μετρήσιμα αποτελέσματα)	<p><i>Ποιοι είναι ρεαλιστικοί στόχοι για την πιλοτική φάση, δεδομένου του υφιστάμενου συστήματος και των φορέων που μπορούν να συμμετέχουν μέσω του πιλοτικού έργου;</i></p> <p><i>Τι αποτελέσματα θα αναμένατε; Πρόσδος ως προς:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Επίγνωση της υποχρέωσης</i></li> <li>• <i>Κατανόηση του τι απαιτεί</i></li> <li>• <i>Σύστημα που θεσπίζεται από τις δημόσιες αρχές</i></li> <li>• <i>Έναρξη συνεργασίας μεταξύ των φορέων για βελτίωση του συστήματος</i></li> <li>• <i>Πρωώθηση της ανάπτυξης ή χρήσης συγκεκριμένων εργαλείων</i></li> <li>• <i>Πρακτική μεμονωμένων επαγγελματιών με στόχο τη διασφάλιση της ικανοποίησης των υποχρεώσεων</i></li> <li>• <i>Άλλο (πόροι κλπ.)</i></li> </ul>

<p><b>Στόχος (ποσοτική και λεκτική περιγραφή)</b></p>	<p><i>Επαγγελματίες στους οποίους στοχεύει Ποιοι φορείς θα συμμετέχουν; Ποιος μπορεί να επιφέρει την αλλαγή (καθοδηγούμενη από τον δικαστή; Καθοδηγούμενη από τον δικηγόρο; Εισαγγελέας; Κοινωνικοί λειτουργοί;) Πώς θα εμπλέκονται/συμμετέχουν οι φορείς;</i></p>
<p><b>Συνολική περιγραφή/ παρουσίαση των πιλοτικών δραστηριοτήτων</b></p>	<p><i>Παιδιά στα οποία στοχεύει Πώς θα επηρεαστούν οι μεμονωμένες υποθέσεις που αφορούν παιδιά θύματα από τις πιλοτικές δραστηριότητες; Πώς θα επηρεαστούν οι μεμονωμένες υποθέσεις που αφορούν παιδιά υπόπτους και κατηγορούμενους από τις πιλοτικές δραστηριότητες;</i></p>
<p><b>Περιγραφή της πρώτης φάσης της πιλοτικής εφαρμογής: η εκπαίδευση σε εθνικό επίπεδο</b></p>	<p><i>Τι δραστηριότητες θα μπορούσατε να κάνετε με στόχο την πρόοδο, οι οποίες αναφέρονται και προσδιορίζονται στους στόχους; Με ποιους τύπους πόρων (πρότυπα, εκπαίδευση, τεχνική διεπαφή);</i></p>
<p><b>Περιγραφή της δεύτερης φάσης της πιλοτικής εφαρμογής (μετά την εκπαίδευση)</b></p>	<p><i>Πρόσληψη εκπαιδευτών Προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στο εθνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης Εκπαιδευτικές συνεδρίες: πότε, τι, πώς, για ποιον (⇒ ποιοι επαγγελματίες, πόσοι από κάθε κατηγορία, τι περιεχόμενο/ποια ενότητα για ποιον, ...) (λεπτομερής περιγραφή)</i></p>
<p><b>Εσωτερική παρακολούθηση και αξιολόγηση</b></p>	<p><i>Βήματα και δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων) (εσωτερικές και εξωτερικές συναντήσεις, συμμετοχή ενδιαφερομένων σε εθνικό επίπεδο, χρήση από τους ενδιαφερόμενους των εργαλείων σε μεμονωμένες υποθέσεις με ανατροφοδότηση και λεπτομερή περιγραφή της προγραμματισμένης δραστηριότητας) Πόροι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ...);</i></p>
<p><b>Εξωτερική παρακολούθηση και αξιολόγηση</b></p>	<p><i>Μηχανισμοί (Πώς διενεργείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση; Πόσο τακτικά και από ποιον; Πώς σκοπεύουν οι εταίροι να αξιολογήσουν την πιλοτική φάση;) Τρόπος ανατροφοδότησης των ευρωπαϊκών συστάσεων για πρόοδο/ανάπτυξη των προτύπων</i></p>
<p><b>Εξωτερική παρακολούθηση και αξιολόγηση</b></p>	<p><i>Εργαλεία και μηχανισμοί (ερωτηματολόγια κλπ.)</i></p>





<b>Σχέδιο βιωσιμότητας</b>	<i>Αναμένεται στο τέλος του έργου και πρέπει να επεξηγεί τι πήγε σωστά/λάθος, τους τρόπους αντιμετώπισης πιθανών εμποδίων και του τρόπου που μπορεί να γίνει το πιλοτικό έργο αναπόσπαστο μέρος των εθνικών πολιτικών/σχεδίου δικαιοσύνης ανηλίκων.</i>
<b>Χρονοδιάγραμμα</b>	



## ακολουθήσέ μας

### Terre des hommes in Europe

tdh-europe.org  
twitter.com/TdhEurope  
www.facebook.com/TdhEurope

### Terre des hommes Hellas

www.facebook.com/tdh.greece  
twitter.com/tdh\_greece

### Terre des hommes Romania

tdh.ro  
www.facebook.com/TdhRomania

### Child Circle

www.childcircle.eu  
twitter.com/ChildCircle.EU

### Child Rights Center, Serbia

cpd.org.rs  
www.facebook.com/Centarzapravadeteta

### Defence for Children The Netherlands

www.defenceforchildren.nl  
twitter.com/DefenceChildren  
www.facebook.com/DefenceForChildrenNL

### Social Activities and Practice Institute, Bulgaria

www.sapibg.org/bg  
www.facebook.com/sapibg



Το FOCUS συγχρηματοδοτείται  
από το Πρόγραμμα Δικαιώματα,  
Ισότητα και Ίθαγένεια της  
Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)

